

5. Словник іншомовних слів / Гол.ред. ФО. С. Мельничук. — К.: Головна редакція УРЕ, 1977. — 746 с.
6. Большойэнциклопедическийсловарь. — 2-е изд. — М. :БРЭ;СПб. :Норинт, 1998. — 1456 с.
7. Алексеев С. С. Общедозволения и общезапреты в советском праве/ Алексеев С. С. — М. : Юрид. лит., 1989. — 288 с.
8. Матузов Н. И. Правовыережимы: вопросытеории и практики / Н. И. Матузов, А. В. Малько// Правоведение. — 1996. — №1. — С. 16—29
9. Правовыережимы: общетеоретический и отраслевыеаспекты : [монографія] / под ред. А. В. Малько, И. С. Барзиловой. — М. : Юрлитинформ, 2012. — 416 с.
10. Корельский В. М. Теориягосударства и права: [учебник для вузов] / Корельский В. М., Перевалов В. Д. — М. : Инфра— М, 1997. — 570 с.
11. Шамсумова Э.Ф. Правовыережимы: (теоретический аспект): дис... к. ю. н: 12.00.01. — Екатеринбург, 2001. — 213с.
12. Мінка Т. П. Онтологічна характеристика правового режиму / Т. П. Мінка // Право і суспільство.— 2012. — № 3. — С. 123—127

**Слухач 2 курсу ННІ №4,
Кіровоградське відділення НАВС**

Чмутова Тетяна Володимирівна

ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ: ПРОТЕКТОРАТ ТА УНІЯ

Держава - суверенне політичне утворення, країна з певною територією, господарством і політичною владою в ній. Держава є основним носієм прав і обов'язків у міжнародних відносинах.

Форма державного устрою — це елемент форми держави, який характеризує внутрішню структуру держави, спосіб її територіального поділу, співвідношення держави як єдиного цілого з її складовими частинами, міру централізації та децентралізації державної влади.

Розрізняють державний устрій за типом:

- простий — до нього відносять унітарну форму устрою;
- складний — належать форми устрою федеративний, конфедеративний та ін. [1]

На поточний момент існує три основні форми державного устрою:

- Федерація — складна, союзна держава, частини якої є державними утвореннями з певним державним суверенітетом. Будується на розподілі функцій управління між центром і суб'єктами федерації. [1]

- Конфедерація — тимчасовий союз держав, який створюється для досягнення політичних, економічних, культурних та інших цілей. Не володіє самостійним суверенітетом, відсутня єдина система законодавства. [1]

- Унітарна держава — проста, єдина держава, яка характеризується відсутністю у адміністративно-територіальних одиниць ознаки суверенітету. Виділяють централізовані і децентралізовані складні держави, з наявністю або відсутністю автономних утворень. [1] Поняття «унітарна держава» походить від латинського слова “unus”, що значить один, єдиний. Нині у світі більше є унітарних держав (Франція, Італія, Швеція, Японія, Південна Корея та ін.) В історії існує форма устрою як протекторат. [3]

Для країн з унітарною формою державного устрою (такі держави називаються простими) характерна наявність наступних основних ознак :

- єдина конституція, норми якої по всій території країни без будь — яких обмежень;
- єдина система вищих органів державної влади;
- єдине громадянство;
- єдина система права;
- єдина судова система, яка здійснює правосуддя на території держави;
- територія унітарної держави поділяється на адміністративно — територіальні одиниці, котрі не можуть володіти будь-якою політичною самостійністю. [4]

Протекторат (лат. protector — покровитель) — форма залежності однієї держави від іншої або суспільства від якоїсь особи, коли основні питання суспільно-політичного життя регулює протектор. [2]

Протекторат часто має прямі міжнародні відносини тільки з протектором, інші держави повинні мати відносини з ним тільки через протектора. Аналогічним чином, протекторат рідко здійснює військові дії власноруч, а спирається на протектора для його оборони. Це відрізняється від анексії тим, що захисник не має формальної влади для управління внутрішніми справами протекторату. [2]

Німецька імперія використовувала термін «Schutzgebiet», буквально протекторат, для всіх своїх колоній, поки вони не були втрачені під час Першої світової війни, незалежно від фактичного рівня державного контролю.

- Німецька Нова Гвінея
- Німецьке Самоа
- Німецька Східна Африка
- Тоголенд
- Німецька Південно-Західна Африка
- Німецька Західна Африка

Крім цих колоніальних, в Європі Нацистською Німеччиною створений Протекторат Богемії і Моравії (1939–1945) - етнічно-чеський протекторат, який Третій Рейх встановив у центральних частинах Богемії, Моравії і Сілезії (Чеська Сілезія) на теренах сьогоденної Чехії. [2]

Бельгія. Під час Східно-Африканської кампанії Першої світової війни, північно-західна частина Німецької Східної Африки — Руанда-Урунді, була захоплена бельгійськими та конголезькими військами в 1916 році і перебувала під їх окупацією до кінця війни у 1918. У рамках Версальського договору більша частина Німецької Східної Африки була передана під британський контроль, але Руанда-Урунді, у два рази більше за Бельгію, але тільки близько 2% від розміру Конго, була затверджена як бельгійський протекторат по мандату Ліги Націй у 1924 році, а потім знову як підопічна територія Організації Об'єднаних Націй. Території була надана незалежність в 1962 році як окремим країнам Руанда і Бурунді, в результаті чого Бельгійська колоніальна імперія прийшла до кінця. [2]

Одним з французьких протекторатів є Саар (протекторат 1947-1956), не колоніальний або добросусідський, але як колишня частина Німеччини, яка на референдумі повернутися до неї, по суті надано мандатом Ліги Націй. [2]

Список використаних джерел:

1. Міщук В.В. Витоки дослідження форми територіального устрою держави: методологічний аспект // Часопис Хмельницького університету управління та права: Університетські наукові записки. -2010.
2. Горобець В.М. Протекторат // К. :Наук. Думка, 2012.
3. Волинка К.Г. Теорія держави і права // Навчальний посібник // К.: МАУП, 2003.
4. Шемшученко Ю.С. Юридична енциклопедія // К.: Українська енциклопедія, 1998.

Доцент кафедри цивільного права і
процесу НАВС к.ю.н., доцент

Шаповал Леся Іванівна

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЗАХИСТ ОСНОВНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ГРОМАДЯН ПРАЦІВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Системне реформування та демократичні перетворення, що спрямовані на формування України як демократичної, соціальної, правової держави, її поступове входження в європейський та світовий правовий простір викликають значний інтерес до проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина.

Важливою умовою вирішення завдань, пов'язаних із втіленням у життя конституційного